

Urdu / اردو Urdū

latinisatsioon: ÜRO 1972 + KNABi täiendused

Urdu keel kasutab pärsia-araabia kirja, mida kirjutatakse paremalt vasakule. Vokaalidiakriitika kuid tavakirjas ei kasutata. Märkide eri kujusid vt lähemalt araabia tabelist.

I. Konsonandimärgid

1	ا	a, i, u	11	د	d	21	ض	z̄	31	م	m
2	ب	b	12	ڈ	ḍ	22	ط	ṭ	32	ن، ن	n, ṇ
3	پ	p	13	ذ	z̄	23	ظ	ẓ	33	و	v, w ^B
4	ت	t	14	ر	r	24	ع	ʿ ^A	34	ہ (ہ)	h, ḥ ^C
5	ٹ	ṭ	15	ڑ	ṛ	25	غ	gh	35	ھ	h ^D
6	ث	ṯ	16	ز	z	26	ف	f	36	ی	y
7	ج	j	17	ژ	ẓ	27	ق	q	37	ے	e, ai ^E
8	چ	ch	18	س	s	28	ک	k			
9	ح	ḥ	19	ش	sh	29	گ	g			
10	خ	ḫ	20	ص	ṣ	30	ل	l			

^A Kui märgile eelneb lühike *a*, latiniseeritakse see ‘*ā*-ga, nt *مَعْمَل M‘āmul*.

^B Kui و on kuuldamatu, nagu nt mõnes pärsia päritolu sõnas خ (*kh*) järel.

^C Sõna lõpus lühivokaali järel (KNABis ei kasutata).

^D Märgib konsonandi aspiratsiooni.

^E Märki ے kasutatakse üksnes sõna lõpus.

Märkus. Araabia märgil ۛ on urdu keeles kaks erinevat vormi: ۛ / ۛ ja ۛ / ۛ. Viimane märgib aspiratsiooni konsonantide b, ch, d, ḍ, j, k, p, ṛ, t, ṭ järel.

II. Vokaalimärgid jm diakriitilised märgid (ب märgib mis tahes konsonandimärki)

1	ا	a	6	ی	i	11	ای، ے	ai ^A	16	ب	(C)
2	آ	ā	7	پی	ī	12	و	o			
3	اِ	á	8	بُ	u	13	و	au			
4	اَ	á	9	بُو	ū	14	ب	(B)			
5	آ	ā	10	ے، ے	e ^A	15	ء	’			

^A Märki ے kasutatakse sõna lõpus.

^B Ei latiniseerita; märgib vokaali puudumist.

^C Märgib konsonandi kahekordistumist.

Märkused

1. Pärsia genitiivi märgitakse originaalkirjas juhul, kui lõpus on *-e*, nt دریائے بناس *Daryā-e Banās*. Niisamuti märgib *ah*-lõpulistel sõnadel seda *hamzah*: بحيرة احمر *Baḥīrah-i Aḥmar*.
2. Araabia naissoolõppu, mida transkribeeritakse *t*-ga, tähistab latinisatsioonis *-a·t*, nt جمہوریہ *Jamhūrya·t*.
3. Araabia päritolu nimedes assimileerub artikkel *al* samade reeglite alusel kui araabia keeles. Nime keskel olev artikkel kirjutatakse üldiselt nimega kokku, seejuures võib artikli vokaal muutuda, nt بارون الرشيد *Hārūn"ar-rashīd*, صلاح الدين *Ṣalāḥ"ud-dīn* (muid KNABi täiendusi transliteratiivsuse tagamiseks vt araabia tabelist).

Häälidus

ā, á, á̇	[a:]	ī	[i:]	ř	[r]	ū	[u:]
ch	[tʃ]	j	[dʒ]	sh	[ʃ]	y	[j]
ḍ	[d]	ḵh	[x]	ṣ, ṣ̄	[s]	y	[ʒ]
ḡh	[ɣ]	ṇ	[ŋ]	ṭ	[t]	z̄, z, z,	[z]
ḥ	[h]	q	[q]	ṭ	[t]		

Teisendus ÜRO latinisatsiooni (KNAB → ÜRO)

á, á̇	→ ā	ṣ̄	→ s	z̄	→ z
ḥ	→ h	ṭ	→ t	z,	→ z
ṣ	→ s	z̄	→ z	'	→ -

Vastavus Hunteri latinisatsiooniga (Pakistanis ametlikult kasutusel, KNAB = Hunter)

á, á̇	= a	ḥ	= h	ř	= r	v	= w, v ^B
-ah	= a	ḥ	= h	ṣ	= s	y	= zh
ā	= ā, a ^A	ī	= ī, i ^A	ṣ̄	= s	z̄	= z
ḍ	= d	ḵh	= kh	ṭ	= t	z̄	= z
ḡh	= dh	ṇ	= n(g)	ṭ	= t	z,	= z
ḡh	= gh	ṇ	= n	ṭh	= th	'	= -, (0) ^C

^A Sõna lõpus.

^B Erandlikult, nt *i* ees.

^C Kaartidel.